

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 4 maja 2022 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych
ustaw**

(druk nr 961)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw składa się z dwóch zasadniczych części.

Pierwsza część znosi obowiązek uiszczania opłaty ewidencyjnej za czynności urzędowe związane z ruchem pojazdów, z wyjątkiem opłat ewidencyjnych wnoszonych przez zakłady ubezpieczeń.

Druga część wprowadza rozwiązania, które mają poprawić bezpieczeństwo pasażerów korzystających z przewozów drogowych wykonywanych z użyciem aplikacji.

Opłata ewidencyjna stanowi przychód Funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców. Jest ona pobierana przez:

- organy samorządowe – w związku z wykonywaniem czynności dotyczących rejestracji pojazdów, m.in. wydaniem dowodu rejestracyjnego, pozwolenia czasowego, zalegalizowanych tablicy rejestracyjnych i ich wtórników, karty pojazdu, nalepki kontrolnej, prawa jazdy, międzynarodowego prawa jazdy, karty kwalifikacji kierowcy,
- przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów – za przeprowadzenie badania technicznego i odnotowanie odczytu drogomierza pojazdu po jego wymianie.

Wysokość opłaty ewidencyjnej określa rozporządzenie wydane na podstawie art. 80d ust. 7 ustawy – Prawo o ruchu drogowym przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia

społecznego. Obecnie opłata ewidencyjna mieści się w przedziale od 50 gr do 1 zł.

Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że opłaty ewidencyjne pobierane od obywateli przez organy jednostek samorządu terytorialnego i stacje kontroli pojazdów łącznie stanowią 14,5% przychodów Funduszu CEPiK. Głównym jego przychodem jest natomiast opłata ewidencyjna uiszczana przez zakłady ubezpieczeń, korzystające z centralnej ewidencji pojazdów i kierowców w celu prowadzenia działalności gospodarczej (np. dzięki dostępowi do danych o punktach karnych, ubezpieczyciele mogą lepiej oszacować ryzyko ubezpieczeniowe).

Zniesienie opłaty ewidencyjnej w zaproponowanym zakresie, poza uchyleniem zbędnych obciążeń finansowych, ma się przyczynić do wprowadzania ułatwień w zakresie automatyzacji niektórych procedur urzędowych dotyczących obrotu dokumentami wydawanymi kierującym pojazdami.

Drugim założeniem noweli jest podniesienie bezpieczeństwa pasażerów przy realizacji przewozów drogowych. Nowością są obowiązki wiążące się z zapewnieniem przez przedsiębiorcę pośredniczącego w przewozach drogowych podejmowania działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa pasażerów podczas przewozu.

Na podstawie art. 27e ustawy o transporcie drogowym, przedsiębiorca prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób będzie obowiązany przed rozpoczęciem współpracy do weryfikacji osób, którym zleca przewóz osób, w zakresie:

- 1) tożsamości;
- 2) posiadania odpowiedniego uprawnienia do kierowania pojazdem samochodowym określonego w ustawie o kierujących pojazdami, stwierdzonego w wydanym w kraju prawie jazdy;
- 3) niekaralności za przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, a także za przestępstwa, o których mowa w art. 59 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, oraz braku prawomocnego orzeczenia zakazu wykonywania zawodu kierowcy.

Weryfikacja następuje przez okazanie przez osobę, której przedsiębiorca zleca przewóz osób dokumentu tożsamości, dokumentu stwierdzającego posiadanie odpowiedniego uprawnienia do kierowania pojazdem samochodowym oraz zaświadczenia o niekaralności wystawionego nie wcześniej niż miesiąc przed rozpoczęciem współpracy.

Weryfikacji prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób dokonuje w trybie osobistego stawiennictwa. Dokonanie weryfikacji przedsiębiorca prowadzący pośrednictwo

przy przewozie osób potwierdza przez wykonanie zdjęcia osoby, której zleca przewóz osób, umożliwiające ustalenie wizerunku twarzy tej osoby oraz odwzorowanie cyfrowe wymaganych dokumentów.

Przedsiębiorca prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób będzie weryfikował, w tym elektronicznie za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość w trakcie świadczenia usługi przewozu, z częstotliwością niezbędną dla zapewnienia bezpieczeństwa przewozu osób, jednak nie rzadziej niż raz na 100 przewozów, czy osoba wykonująca przewóz osób jest rzeczywiście osobą, której ten przewóz zlecono. Czynność ta będzie potwierdzana w postaci zdjęcia przedstawiającego wizerunek twarzy osoby wykonującej przewóz.

Przedsiębiorcy prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób przetwarzają informacje dotyczące osób, którym zleca przewóz, w tym dane osobowe zawarte w dokumencie tożsamości, informacje zawarte w dokumencie stwierdzającym posiadanie odpowiedniego uprawnienia do kierowania pojazdem samochodowym, informacje zawarte w zaświadczeniu o niekaralności oraz zdjęcia z wizerunkiem twarzy, przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym osoba, której dotyczą przetwarzane informacje, zakończyła współpracę z danym przedsiębiorcą prowadzącym pośrednictwo przy przewozie osób.

Przedsiębiorca prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób może na wniosek innego przedsiębiorcy prowadzącego takie pośrednictwo, przekazać temu przedsiębiorcy informacje o osobach, którym zleca przewozy osób, w celu zapewnienia bezpieczeństwa przewozów.

Przedsiębiorca prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób będzie ponadto obowiązany na wniosek organów Inspekcji Transportu Drogowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, do przekazania informacji o tym, czy dokonał weryfikacji oraz o wyniku tej weryfikacji.

Na podstawie art. 13b ust. 1a ustawy o transporcie drogowym, w przypadku rozliczania opłaty za przewóz osób przy użyciu aplikacji mobilnej, kierowca, na żądanie uprawnionego organu kontroli, będzie obowiązany okazywać i udostępniać urządzenie, na którym jest zainstalowana aplikacja mobilna do kontroli w zakresie spełnienia wymagań dla aplikacji mobilnej oraz wymagań dla kas rejestrujących mających postać oprogramowania określonych w przepisach o podatku od towarów i usług.

W art. 5 w pkt 16 noweli zaproponowano zmianę art. 98 ustawy o kierujących pojazdami. Informacje o otrzymanej liczbie punktów zgromadzone w centralnej ewidencji kierowców będą z niej usuwane z upływem 1 roku, a nie jak dotychczas – z upływem

dwóch lat.

W art. 8 noweli zmienia się ustawę z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw. Na jej podstawie osoba wpisana do ewidencji kierujących, nie częściej niż raz na 6 miesięcy, będzie mogła na własny koszt uczestniczyć w szkoleniu prowadzonym z wyłączeniem możliwości odbycia szkolenia z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, którego odbycie spowoduje zmniejszenie liczby punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego. Osobie wpisanej do ewidencji po przedstawieniu przez nią zaświadczenia o odbyciu szkolenia lub otrzymaniu tego zaświadczenia od dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, właściwy dla miejsca zamieszkania tej osoby komendant wojewódzki Policji zmniejszy o 6 liczbę posiadanych punktów, odejmując je według kolejności wpisów, począwszy od wpisu odpowiadającego naruszeniu popełnionemu z datą najwcześniejszą.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony przez Radę Ministrów w dniu 2 marca 2023 r. (druk sejmowy nr 3049). I czytanie projektu miało miejsce w Komisji Infrastruktury. W II czytaniu zgłoszono do projektu 19 poprawek, spośród których przyjęto 10.

Za przyjęciem ustawy głosowało 427 posłów, przy 3 głosach przeciw i 18 głosach wstrzymujących się.

III. Uwagi

1. Zgodnie z art. 80d ust. 3a pkt 2 Prawa o ruchu drogowym, zakład ubezpieczeń obowiązany do uiszczenia opłaty ewidencyjnej, sporządza **sprawozdanie z uiszczonych opłat ewidencyjnych**, natomiast na podstawie art. 80d ust. 3a pkt 3, przekazuje **okresowe sprawozdanie z uiszczonych opłat ewidencyjnych** ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji. Z literalnej wykładni tych przepisów wynika, że chodzi o dwa różne sprawozdania, podczas gdy wykładnia systemowa art. 80d ust. 3a pkt 2 i 3 w zw. z ust. 7 prowadzi do wniosku, że chodzi o ten sam dokument.

Propozycja poprawki

w art. 1 w pkt 4 w lit. a, w ust. 3a w pkt 3 skreśla się wyraz „okresowe”;

2. W art. 100aa Prawa o ruchu drogowym (art. 1 pkt 9 noweli) dotyczącym danych gromadzonych w centralnej ewidencji kierowców, posłużono się różnymi sformułowaniami na określenie tych samych danych. W ust. 7 mowa jest o „nazwie podmiotu oraz oznaczeniu jego adresu i siedziby” a w ust. 7¹, 7² i 7b – o „firmie przedsiębiorcy oraz oznaczeniu jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania”.

Zgodnie z art. 43² Kodeksu cywilnego, przedsiębiorca działa pod firmą. Art. 43⁴ i art. 43⁵ KC stanowią ponadto, że firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko, a firmą osoby prawnej jest jej nazwa. Używanie określenia „nazwa podmiotu”, rozumiejąc pod tym pojęciem także przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną jest więc błędem, ponieważ nie działa on pod nazwą, a pod firmą, którą jest jego imię i nazwisko.

Zważywszy, że Prawo o ruchu drogowym posługuje się dotychczas pojęciem firmy, należy rozważyć przyjęcie poprawki, która zapewni ustawie spójność terminologiczną oraz spójność z systemem prawnym.

Propozycja poprawki

w art. 1 w pkt 9 w lit. c, w ust. 7 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania;”;

3. Na podstawie art. 27e ust. 1 ustawy o transporcie drogowym (art. 2 pkt 6 noweli), przedsiębiorca prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób jest obowiązany przed rozpoczęciem współpracy do weryfikacji osób, którym zleca przewóz osób, w zakresie tożsamości, posiadania odpowiedniego uprawnienia do kierowania pojazdem samochodowym oraz niekaralności za niektóre przestępstwa. Na podstawie art. 27e ust. 3, **weryfikacji, o której mowa w ust. 1, przedsiębiorca prowadzący pośrednictwo przy przewozie osób dokonuje w trybie osobistego stawiennictwa.**

Z przepisu tego nie wynika, kto ma się stawić osobiście: przedsiębiorca w miejscu, w którym przebywa weryfikowana osoba, czy weryfikowana osoba w siedzibie przedsiębiorcy. Propozycja poprawki doprecyzowuje przepis w tym drugim kierunku, ponieważ taki wniosek należy wywieść z uzasadnienia do projektu ustawy.

Propozycja poprawki

w art. 2 w pkt 6, w art. 27e ust. 3 otrzymuje brzmienie;

„3. W celu dokonania weryfikacji, o której mowa w ust. 1, osoba, o której mowa w art. 27b ust. 4 pkt 4 stawia się osobiście u przedsiębiorcy prowadzącego pośrednictwo przy przewozie osób.”;

4. W art. 39a w ust. 1 w pkt 2 ustawy o transporcie drogowym (art. 2 pkt 7 noweli) wskazuje się na osoby, o których mowa w art. 5c ust. 1 pkt 4 lub w art. 6 ust. 1 pkt 2. W obydwu tych przepisach mowa jest o tych samych kategoriach osób.

Propozycja poprawki

w art. 2 w pkt 7, w pkt 2 skreśla się wyrazy „w art. 5c ust. 1 pkt 4 lub”;

5. Zgodnie z art. 92a ust. 1 pkt 2 ustawy o transporcie drogowym (art. 2 pkt 10 noweli), podmiot wykonujący przewóz drogowy lub inne czynności związane z tym przewozem z naruszeniem obowiązków lub warunków przewozu drogowego podlega karze pieniężnej w wysokości od 50 złotych do 12 000 złotych za każde naruszenie, z tym że przedsiębiorca wykonujący krajowy transport drogowy, o którym mowa w art. 5b ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości do 120 000 złotych. Analiza art. 92a ust. 1 pkt 2 w zw. z ust. 3 pkt 2 w tym przepisie prowadzi do wniosku, że w tej pierwszej jednostce redakcyjnej chodzi o karę pieniężną za każde naruszenie.

Propozycja poprawki

w art. 2 w pkt 10 w lit. a, w ust. 1 w pkt 2 po wyrazie „złoty” dodaje się wyrazy „za każde naruszenie”;

6. Z uwagą 5 wiąże się konieczność doprecyzowania również art. 92a ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy o transporcie drogowym.

Propozycja poprawki

w art. 2 w pkt 10 w lit. b, w ust. 3 w pkt 1 i 2 po wyrazie „złoty” dodaje się wyrazy „za naruszenia stwierdzone podczas jednej kontroli drogowej”;

7. W wyniku poprawek zgłoszonych do projektu w drugim czytaniu, ustawa została uzupełniona o zmianę ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (art. 4 noweli). Przepisy te mogą budzić wątpliwości co do ich zgodności z art. 119 ust. 1 Konstytucji, ponieważ zostały uchwalone przez Sejm bez dochowania wymaganego dla sejmowego postępowania ustawodawczego trybu trzech czytań.

Podobne zastrzeżenia dotyczą art. 8 modyfikującego ustawę z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw. Zmiana ta została wprowadzona na stosunkowo wczesnym etapie (między pierwszym i drugim czytaniem), ale dotyczy szkoleń, których odbycie spowoduje zmniejszenie liczby punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego – materii niewiążącej się z pierwotnym przedłożeniem.

8. Zgodnie z art. 22 pkt 3 noweli, przepisy art. 1 pkt 9 i 10, art. 2 pkt 8 lit. a, art. 5 pkt 7–15 oraz pkt 20–22, mają wchodzić w życie w dniu określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 18.

Z art. 18 wynika, że na jego podstawie zostaną wydane dwa komunikaty, podczas gdy w art. 22 pkt 3 nie sprecyzowano, od którego z nich uzależnia się wejście w życie wymienionych przepisów. Być może założenie było takie, aby art. 2 pkt 8 lit. a noweli wszedł w życie z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, a pozostałe przepisy wymienione w art. 22 pkt 3 – z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1. Sformułowanie poprawki będzie możliwe po poznaniu intencji ustawodawcy.

IV. Uwagi techniczno-redakcyjne

- 1) w art. 2 w pkt 6, w art. 27e w ust. 9 w pkt 1 i 2 wyrazy „o których” zastępuje się wyrazami „o którym”,
- 2) w art. 4, w art. 4a w ust. 4 wyrazy „sprawozdania finansowanego” zastępuje się wyrazami „sprawozdania finansowego”,

Maciej Telec

Główny legislator